

· FØROYA · SOCIAL·DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 32.

Lýsingaprisur fyri petittreglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fest
avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 12. august 1930.

Kostur kr. 1,50 fjórðingsárið — Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsum, brævasvarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

4. árg.

Tandlæge BREND

traffes 11—5. Telf. 114.

VIT MOTA mangan spurn-
ingnum: hví verður
lógin um ellisrentu ikki gjord
galdandi fyri Føroyar? Er tað
tí, at tey gomlu menniskjuni í
Føroyum hava tað so gott, at
tað er burturpillt at lívga tey
o. s. fr.?

Nú er til alt hetta at siga, at
lógmal, ið koma fram sum ein
natúrlig nátfóðarkrevjing aðra-
staðni, ikki altíð vera so løtt hjá
Føroyingum at fata. Sannleikin
er í fyrsta umfari, at vit í nógv-
um førum eru mong ár aftaná
aðrar tjóðir, og tí verða heims-
ins nátfóðarkrov, tá ið tey verða
borin fram í Føroyum, fatað sum
bæði møgulig og deils ómøgulig
framfóðarkrov. Serstakliga ger
henda áskoðanin seg galdandi,
tá ið talan er um ellisrentu ella
føst »pensión« til tey gomlu.
Tað gongst striltið at fáa fólk
til at skilja, at tey, sum í ung-
dóms- og manndómsárum bera
samfelagið, eiga, tá ið tey ikki
orka meira, at verða borin av
samfelagnum. Hin langa tíðin,
ið menniskjan starvast í sam-
felagsins arbeiði, fellur í ung-
dóms- og manndómsdøgum og
viðhvort longur, meðan hin
stutta tíðin, sum samfelagið
eigur at styðja og endurrinda
menniskjunnar arbeiði sítt, fellur á
ellisárunum.

Fyri 8 árum síðani var ellis-
rentulógin sett í gildi í Dan-
mørk, og síðani hevur verið
roynt at gera Føroyingum skil-
igt, at hetta tíðarkrav eisini átti
at vera framtíð Føroyum. Men
tað hevur ongantíð borið til.
Løgtingið hevði lógina um hendi
í fleiri ár, og so var hon burt-
urløgd — sum nakað, ið ikki
kundi setast í verk herheima.

Men her hevur løgtingið ikki
sæð málið frá tí sýnishorni, ið
kreyst, nevniliga at fáa eina
betur hóskandi skipan, ið mið-
aði móti at lívga tey gomlu í
okkara samfelag.

Ein atvoldin til, at tingið vísti
hesa lógina burtur, var, at skip-
anin vildi kosta sóknarstýrunum
ovnógv.

Her í blaðnum, 2. juli í fjór,
var ávíst, hvussu lættast kundi
um ta síðuna:

»Ein er leiðin, at lata lögtingið
bera hesar útreiðslur, og so lata
sóknirnar eftir stóð og tókum
rinda lögtinginum aftur, ikki
sum ein eykaskatt, men sum
vanligan skatt til amtskom-
mununa.

Ein onnur leið er, at lögtingið
letur aðra helvtina av $\frac{2}{12}$ og

sóknirnar svara hina helvtina
= 62.500 kr. í teirra part at
rinda.

Enn ein onnur leið er, at
lógin verður skipað heilt av
nýggjum til at verða galdandi
fyri Føroyar; kann tað tá ætlast
heinst at vera, at útreiðslurnar
hjá statí og kommunu verða
líkaðar hagar, at staturin letur
tryggjar partar og kommunurnar
hina fjórða. At hetta vil kunna
gjøgnumførast, um Føroyingar
vilja, er einki at ivast í, og tí
vil tað eisini falla kettari hjá

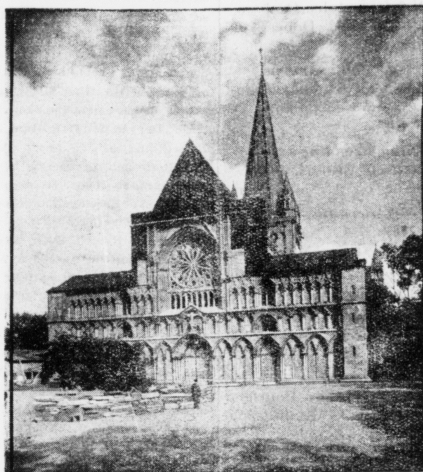
teim smáu, orkuføllu kommun-
um í Føroyum at bera sínar
ábyrgdir, um skipað verður so-
leiðis, at lögtingið letur $\frac{1}{3}$ og
kommunurnar $\frac{1}{3}$ — meðan
staturin letur $\frac{2}{3}$.

Eina av hesum ávístu leiðum
mega Føroyingar nú halda, fyri
at koma burtur úr tí óskili, ið
enn er, at gomul fólk fáa ellis-
stundning av náði og ónáði.

Javnaðarmenn hava í ár aftur
reist hetta týðningarmikla mál,
og er at vóna, at tað fær betur
sómðir á hesum sinni.

De store jubileumsfestligheder i Nidaros.

(Fra vor Korrespondent).

Nidaros Domkirke.

Oslo, 7. august 1930.

I árevis har der været arbej-
det med det mål for øie å gi
høitidelighetene i år så værdige
former som mulig. Først og
fremst har da arbeidet konsen-
trert sig om å få domkirken
restaurert. Det lykkedes da også
forsåvidt som man kunde ta
dens langskib i bruk under
festen.

Det var utsendinger fra mange
land som i jubileumssuken møt-
tes i Nidaros for å minnes Olav
den helliges død og kristendom-
mens innførelse i Norge. Også
Færoyenes kirke var represen-
tert — ved prost Dahl — som
skulde overrekke den færøyske
gave til domkirken.

Festlighetene tok sin begyn-
delse søndag den 27. juli med
gaveoverrekkelser. Først over-
rakte formannen i innsamlings-
komiteen, fylkesmann Klinge-
berg, på vegne av givne, de
dokumenter som horte til innsam-
lingen og viste dens resultat
og desuten overga han det nye
orgel, som var skjenket av en
norsk-amerikaner, til kirken. Så

overrakte bispenne Gledish det
store rosevindu som hadde
kostet 150.000 kroner, der var
innsamlet blant kvinder.

Efter at endel andre hadde
overrakt forskjellige gaver, fikk
prost Dahl ordet til overrekkelser
av den færøyske gave, de to
platter med gjengivelse av tre-
skjæterarbeide fra Kirkebo. Han
leste først det skinnbrev, som
fulgte med og som lød saaledes:

Føroya kirkja sendir Noregs
kirkju heilsu sína við minni um
gamlan felagsskap og við ynski
um signing Guðs í komandi tíðum.
Gamlar vinir og gamlar gøtur skal
eingin gløyma.

OLAVSØKAN 1930.

Så fortsatte han:

»No då den norske kyrkja
held Oslo som minnihøgtid for
Heilag Olavs fall på Stiklestad
hev eg den gleden og den æra
her å bera fram ei helsing og
ei gáva frá eit land og eit folk,
som alle tider hev halde Oslo.
Olavsvøku, og gjerer det endå
kvart år, nemleg frå Færoyane
og Færoyfolket.

Den færøyske kyrkja og det
færøyske folk sender på denne
store kyrkjehøgtid Noregs kyrkja
helsingi si. Denne gáva som
berre er ein liten og ring skjerv
til dette herlege kyrkjerom, og
som syner Heilag Olav og jom-
fru Maria med Jesus-barnet, den
norske lova og det gamle
færøyske landsmerke, veran, er
ei attergjeving av treskurd som
finst på kyrkjestolane i den
gamle Domkyrkja i Kirkjubø
på Færoyane. Ho er eit minne
um det felagsskap som eingong
hev vore millom kyrkja i Noreg
og på Færoyane, og ho skal
vera eit prov på den truska
or kjærleik som dei ter endå
på Færoyane for desse minni.

Kristendomen kom át oss frá
Noreg. Me hugsa den vane saga
um Sigmund Bresturson og den
ljose kongen Olav Trygvason.

Minnet om Heilag Olav og
verket hans hev alltid vore halda
i æra på Færoyane, der det som
nemnt kvart år vert høgtida Ol-
søk, då Lagtinget vert sett og
då det vert halde messa i Thors-
hamnkyrkja.

Reformasjonen kom ogso til
oss i frá Noreg. Me hev den
merkjelege og fagre forteljingi
um hin studenten frá Bjørgvin
som stormen dreiv vestetter
yver havet til Færoyane og som
sidan fekk namnet Heine Hav-
reki og vart den fyrste lutherske
prest på Færoyane.

I alle dei hundradår då Fær-
øyane var eit serlegt bispedome,
låg dei under erkebiskopstolen
i Nidaros, og høyrde i lang tid
seinare, radt til 1709 til Bjørg-
vin bispedome. —

Med det at den færøyske kyr-
kja hev fenge den æra å senda
målsmann til denne minnehøg-
tidi vert samanhenget i saga
halde uppe, sambandet vert
uppatnya og styrkt, og ein lekk
i saga vår, som elles kom til å
vanta, vert varna.

Dette hev mykje å segja, dei
»gamle vener og gamle vegar
skal ingen gløyma«.

Og dette skal vera ynsket mitt
ved denne store minnehøgtidi,
at det som var hovudsaki i alt
kong Olavs livsverk, at Guðs
rike og Guðs ord må bu millom

oss, og at vår Herre Jesu kross
må lysa velsigningi si og fred
yver land og folk, alltid må
vera det fyrste og største ogso
hjá oss.

Guð signe Noregs kyrkja!

Guð signe Noregs Land!

Prostens velformede tale blev
påhørt med megen interesse av
den representative forsamling.

Dagen efter, mandagen, fore-
gikk den høitidelige innvielse av
den færdige del av domkirken.

I det herlige vær, med solen
strålende fra en skyfri himmel,
hadde der samlet sig masser av
mennesker for å se på den store
processjon av geistlige og civile
embedsmenn som gikk gjennom
byens gater til kirken. I selve
kirken slapp ingen andre enn
de innbudte inn og allikevel
var der trangt nok. Tusener på
tusener av mennesker tok timer
i forveien opstilling langs gatene.
Selve processjonen med sine
lange rekker av geistlige i de
praktfulde skrud var et prektlig
syn, et syn som det neppe no-
ensinde mere vil være anledning
til å få se. Kanskje der engang
har været lignende optog i Ni-
daros i hin tid da domen stod
i sin fulde prakt og var et kul-
turentum i Norden. Men det
er i allfall mange hundre år
siden.

I kirken holdt biskop Støren
innvielsesprekenen. De 3000
mennesker som var tilstede sang
unison, på det nye orgel spille
organist Lindemann og inn gjen-
nem det store rosevindu og alle
de andre utallige vinduer spillet
solstråler henover de vakra buer
og soiler.

I hele tre timer varte guds-
tjenesten, som ved et ypperlig
hoittalerarrangement hortos over
hele byen.

Olsokdagen var det på Stikle-
stad at begivenhetene foregikk.
Allerede kvelden for hadde der
samlet sig adskillige mennesker
derute, der likesom hærmennene
hin gang overnattet ute på mar-
ken eller i medbragte telt. Mor-
genen oprandt med det samme
strålende vær som dagen ifor-
veien, en omstendighet som ikke